

با نسیم تارونه

(همصدا با لهجه‌ی زیبای جهرم)

سید عبدالرسول عقیلی

www.Ketab.ir

سرشناسه	: عقیلی، سید عبدالرسول، ۱۳۴۲ -
عنوان و نام پدیدآور	: با نسیم تارونه (همصدا با لهجه‌ی زیبای جهرم) / سید عبدالرسول عقیلی؛ تنظیم کننده منصوره رنجبر.
مشخصات نشر	: جهرم: نشر بونیز، ۱۳۹۳.
مشخصات ظاهری	: ۲۰۸ ص: ۵/۱۴×۵/۲۱
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۷۴۲۳-۰۵-۹
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
موضوع	: شعر عامه جهرمی
شناسه افزوده	: رنجبر، منصوره، ۱۳۴۲ -، تنظیم کننده
رده بندی کنگره	: ۱۳۹۳ ۷ ع ۸۴ ج / PIR۳۰۲۴
رده بندی دیویی	: ۸۱/۹۱۵۸
شماره کتابشناسی ملی	: ۳۶۰۷۴۵۳

با نسیم تارونه

شاعر: سید عبدالرسول عقیلی

تنظیم کننده: منصوره رنجبر

آوانگاری و ویراستاری: حامد رحمانیان

نشر: بونیز

صفحه آرای: عبدالعلی زارعی

طراح جلد: جمال شاه مرادی

نوبت چاپ: اول ۱۳۹۴

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

چاپ و صحافی: سپیدبرگ

قیمت: ۱۰۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۴۲۳-۰۵-۹

هر گونه استفاده از مطالب، عکس و عنوان کتاب بدون اجازه صاحب امتیاز، یگردد قانونی دارد.

همراه: ۰۹۳۶۶۰۳۱۶۰۶ - ۰۹۳۳۷۹۱۳۰۰۴

Email: entesharateboniz@gmail.com

جهرم: میدان راهنمایی - جنب بانک ملی - چاپ سپیدبرگ ۵۴۳۳۰۸۳۱

به نام تو ای بی نهایت	به نام تو ای جاودانه
به نام تو ای هر چه خوبی	به نام تو ای بی کزانه
به نام تو ای مبدأ من	به نام تو ای مقصد ما
به نام تو ای هر چه امروز	به نام تو ای هر چه فردا
به نام تو ای نور در دل	به نام تو ای نبض هستی
به نام تو ای واژه ی بود	به نام تو ای هر چه هستی
به نام تو شد عشق آغاز	به نام تو شد این جهان، شعر
به نام تو هر شامه گل کرد	به نام تو ای مهربان، شعر

تابستان ۱۳۹۳

مرا از مرکبات نصیبی نیست
تا هدیه کنم برایت صندوقی نارنگی
اما

دستانم به مرکب آغشته است
خود نویسم باشد سهم تو عزیز
پوستش که برداری
می بینی که شعر هم می تواند نارنگی باشد
آن هم از جنس مرکب

www.ketabonline.ir

فهرست

۷	مقدمه:
۱۲	سخن شاعر
۱۵	تبسم غزل
۲۰	نسیم خاطره
۲۲	عشق شما
۲۵	با نگاش
۲۸	جای پای یار
۳۲	با من
۴۰	کبوتر
۴۷	غنیمت
۵۴	داروی دل
۶۰	یاد تو
۶۳	مهر
۶۷	محبت
۷۱	چراغ راه
۷۴	بی وفا
۷۹	سنگ و سبزه
۸۴	گفتگو
۸۸	یاد گل
۹۳	اندرز
۹۷	هوای تو
۱۰۱	دل من

۱۰۵		حیات عشق
۱۱۰		یا علی!
۱۱۵		خوش همان وقت‌ها
۱۲۰		چشم به راه
۱۲۴		دعا برای شما
۱۲۸		مدعی
۱۳۱		صدای شعر
۱۳۵		نغمه‌ی خوشتر
۱۳۹		آتش شعر
۱۴۴		هم‌بازی‌ها
۱۴۹		جایگاه دل
۱۵۴		جوانه
۱۵۷		عنایت
۱۶۱		ثانیه‌ها
۱۶۵		نصیحت
۱۶۹		راه عشق
۱۷۳		چرخ فلک
۱۷۸		از یاد رفته
۱۸۳		خیرخواهی
۱۸۹		امانت
۱۹۴		درد و درمون
۲۰۱		تو دعا کن
۲۰۵		دست خدا به همراهات

مقدمه:

گاهی شعر می‌شنویم، گاهی شعر می‌خوانیم، معمولاً از شنیدن یا خواندن کلام موزون و خیال‌انگیز لذت می‌بریم. از بین شعرهایی که می‌خوانیم و می‌شنویم، شعرهایی هستند که ما را به خود جذب می‌کنند، ما را به دنیای خیال‌انگیز خود می‌برند، ذهن، را به تفکر وامی‌دارند، پیامی می‌دهند یا حسی برمی‌انگیزند. پندی بیان میکنند، چراغی می‌افروزند یا خود شمع می‌شوند، در هر صورت رابطه‌ای می‌شوند برای القاء یک حس مشترک، که از دل شاعر جوشیده، مسلماً آنچه یک سخن را شعر می‌کند، جوهره شعری آن است و این جوهر شعری است که باید با زبان و بیان شاعر پیام‌زدا تا یک اندیشه را در قالب متعالی هنر عرضه نماید، واژه‌ها ابزار و مصالحند، چگونه به کار گرفته شوند، هنر شاعری است. در این میان، شعرهایی که با زبان صمیمی عرضه می‌شوند به شرط داشتن جوهر شعری قوی، با مخاطب ارتباط زیباتری برقرار می‌کنند و می‌توانند برای سال‌ها ماندگار بمانند. سروده‌های فولکلور، گرچه از نظر جغرافیایی ممکن است، محدوده داشته باشند اما به خاطر داشتن زبان صمیمی که همانا مردمند، دل‌نشینند و می‌توانند بار ارزش‌ها را با خود یدک بکشند و راحت با مردم زمان خویش گفتگو کنند.

کتابی که در پیش روی شماست، سروده‌های محلی یا لهجه‌ای شاعر
آشنای مردم جهرم، آقای سیدعبدالرسول عقیلی است که طی سال‌ها
سروده شده است. اینجانب که خود را مخاطب شعر ایشان می‌دانم بارها
لذت شعرخوانی ایشان را در شب شعرها یا همایش‌های شهرستان و
استان در چهره‌ی مخاطبانش دیده‌ام؛ همیشه چون مخاطبان شعرش
انتظار چاپ سروده‌هایش را داشته‌ام که با یاری خداوند بدین‌گونه به
انجام رسید. ایشان سروده‌های خود را در اختیار من گذاشتند تا کار
تنظیم کتاب را به انجام برسانم. برای تنظیم این کتاب، همانند همی
شعرهای لهجه‌ای، مشکلی وجود داشت که آن نگارش سروده‌ها به زبان
لهجه بود، زیرا در خیلی از جاها واژه‌ها در لهجه قابل نوشتن نیستند.
همچنین نگارش شعر به بیان لهجه، نوشته‌ای غریب ایجاد می‌شود که
حتی خواندنش برای آن‌ها هم که به لهجه آشنایند، ناآشنا می‌شود و
حیف است که شعرهای زیبا بدین‌گونه در نوشتار، قربانی شوند مثلاً ما
جهرمی‌ها در افعال اول شخص جمع، فعل‌هایی مانند می‌زنیم، می‌پریم،
می‌پریم، «م» شناسه را به تلفظ نمی‌آوریم ولی این کاملاً با «می‌زنی،
می‌بری، می‌پری» تفاوت دارد که به جای «م» واژه، گونه‌ای تلفظ می‌شود
که مخاطب کاملاً این تفاوت را احساس می‌کند و منظور گوینده را با
فعل جمع درمی‌یابد و این در شعر، قابل نوشتن نیست اگر واژه را کامل

بنویسیم در وزن مشکل می‌بینیم و اگر واژه‌ها را کامل ننویسیم در خواندن و ارتباط مخاطب با شعر مشکل پیش می‌آید. باید برای این شعرهای صمیمی چکار کنیم؟ برای چاپ این کتاب دو تدبیر در نظر گرفته شده است.

۱- برای نوشتار، نگارشی میانه انتخاب شده است که به گونه‌ای که هم لهجه در نظر گرفته شده است هم ساختار طبیعی واژه، که تا آن‌جا که ممکن است کار خواندن شعر به آسانی صورت پذیرد.

۲- از شاعر خواسته شد تا چند سروده را با صدای خود قرائت کند تا مخاطبانش را در خواندن شعرها یاری دهد. پس خوانندگان بزرگوار این کتاب می‌توانند با مراجعه به آدرس اینترنتی

banasimetaroon.blogfa.com این چند سروده را با صدای

شاعر دریافت نمایند.

در ادامه مطلب گفتن چند نکته لازم است.

این کتاب، شعر است، نه قصد بر آموزش لهجه است و نه منظور از زیرنویس، توضیح شعر و تهیه فرهنگ‌نامه، بلکه آنچه آمده است در جهت ساده‌سازی مسیر ارتباط مخاطب با شعر است.

در توضیح لهجه باید گفت که لهجه‌ی جهرمی، لهجه‌ای است که جملات سریع بیان می‌شوند بنابراین آخر بسیاری از واژه‌ها در تلفظ عام، به بیان

نمی‌رسد و این گاه از یک حرف بیش‌تر است لذا این سروده‌ها نیز از این قانون مستثنی نیست.

همان‌طور که گفته شد معمولاً میم‌هایی که در آخر فعل‌های اول شخص مفرد و جمع می‌باشند در لهجه به تلفظ نمی‌رسند و اگر تلفظ شوند بسیار کم‌رنگ می‌باشد مگر آن‌که کلمه در آخر وصل شود. همچنین معمولاً واژه‌هایی مانند صحراء، زحمت، سهرک و ... که بعد از حرف مفتوح «ح» ساکن قرار می‌گیرد «ح» به تلفظ نمی‌رسد و حرف مفتوح، با کشش خوانده می‌شود.

گاه لهجه‌ها در شهرستان جهرم در عین مشترک بودن تفاوت‌هایی دارند که نشانه غنی بودن فرهنگ آن است شاعر در این سروده‌ها به لهجه‌ای توجه داشته است که زبان شاعری خودش می‌باشد. مثلاً قدیمی‌ترها واژه‌های «پای، جای و...» را «پی، جی و...» تلفظ می‌کنند، نسل جدیدتر پی، جی و... همان‌گونه که گفته شد این کتاب شعر است و شاعر به زیبایی کلام خود توجه دارد و ممکن است هر دو را تلفظ کرده باشد. سروده‌های محلی این کتاب همگی در بحرهای عروضی می‌باشند و شاعر از وزن‌های متداول عروض پیروی کرده است مانند:

۱- فعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلن یا فاعلاتن

۲- مفعول مفاعیل مفاعیل مفعولن

۳- فاعلاتن مفاعِلن فعلن

۴- مفعول فاعلات مفاعِلل فاعلات

۵- مفاعِلن فاعلاتن مفاعِلن فعلن

۶- ...

اما بهتر است که نقد تقطیع بر سروده‌ها باز نشود، چون این سروده‌ها را زمانی باید تقطیع کرد که آن‌گونه که شاعر می‌خواند بشنویم یا بخوانیم. در بین اشعار محلی، غزل مثنوی کلاسیک و متن‌های شاعرانه یا سپیدگونه، که سروده‌ی شاعر است وارد شده است که از بین دفتر شعرهای کلاسیک ایشان انتخاب شده است که امیدواریم به زودی مجموعه‌ی شعرهای کلاسیک ایشان در کتابی دیگر در اختیار مخاطبشان قرار گیرد.

می‌خواستم به گوشه‌ای از زیبایی‌های موجود در شعر، صنایع شعری، جناس‌ها و ایهام‌ها، واژه‌آرایی‌ها و تو در توهای سروده‌های این کتاب اشاره‌ای داشته باشم که شاعر راضی نبود و معتقد بود که اگر شعر، شعر باشد جای خود را پیدا خواهد کرد بنابراین آنچه زیباست پذیرفته‌ایم. امید است این سروده‌های جاری با نوای دل‌نشین خود ماندگار بماند.

منصوره رنجبر - شهریور ۱۳۹۳